

Læreplan i taksidermistfaget - særløp Vg2 og Vg3 / opplæring i bedrift

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 8. mars 2007 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2007

Formål

Taksidermisten arbeider med utstopping av dyr, utfører konservering og preparering av biologisk materiale til vitenskaplige samlinger og til utstillinger, og lager troféer og andre kommersielle produkter. Å ta vare på biologisk materiale for vitenskaplig dokumentasjon, forskning og undervisning har samfunnsmessig verdi og gir grunnlag for bærekraftig utvikling og forvaltning av biologisk mangfold, lokalt og internasjonalt.

Opplæringen skal bidra til å utvikle håndverksferdigheter, evne til kritisk refleksjon, etiske holdninger til faget og forståelse av hvordan faget utøves lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Opplæringen skal bidra til innsikt i anatomi, artskunnskap og fauna, naturvern og økologi. Opplæringen skal gi erfaring med utvikling og produksjon av taksidermistprodukter, og skal rette oppmerksomhet mot helse, miljø og sikkerhet.

Opplæringen skal legge vekt på praktisk arbeid med materialer, redskaper og teknikker. Videre skal opplæringen bidra til å utvikle forståelse for ressursforvaltningen i markedspektiv, og bidra til å utvikle evne til å se bærekraftige muligheter i faget. Fullført og bestått opplæring fører fram til svennebrev. Yrkestittel er taksidermist.

Struktur

Taksidermistfaget består av to hovedområder. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over hovedområdene:

Årstrinn	Hovedområder	
Vg2 og Vg3/ opplæring i bedrift	Produksjon	Produktutvikling

Lærlingen skal ha fellesfag etter bestemmelser gitt av Kunnskapsdepartementet.

Hovedområder

Produksjon

Hovedområdet omhandler registrering og bearbeiding av biologisk materiale for vitenskaplige samlinger. Videre omhandler hovedområdet utvikling av kommersielle zoologiske preparater og produkter til privat bruk og formidlingsbruk. Det omfatter utvikling av ferdigheter i konservering og preparering, og valg av materialer med kvalitet og holdbarhet. Hovedområdet omhandler anatomi, artskunnskap og økologi. Problemstillinger knyttet til etiske og estetiske verdier i taksidermistfaget, samt helse, miljø og sikkerhet inngår i hovedområdet.

Produktutvikling

Hovedområdet omhandler registrering, arkivering, fotografering og måltaking av biologisk materiale, samt planlegging, presentasjon og vurdering av arbeidsprosesser, produkter og tjenester. Hovedområdet omhandler forholdet mellom produksjon og marked i lokalt, nasjonalt og internasjonalt perspektiv. Etiske problemstillinger knyttet til bærekraftig håndverksproduksjon inngår i hovedområdet.

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I taksidermistfaget forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig i taksidermistfaget innebærer å bruke fagspråk og kommunisere visuelt og verbalt med kunder, kolleger, leverandører og andre samarbeidspartnere. Det innebærer også å dokumentere eget arbeid.

Å kunne lese i taksidermistfaget innebærer å forstå og reflektere over aktuell faglitteratur. Det innebærer også å tolke arbeidstegninger og beskrivelser med tegn og symboler og annet billedspråk, samt ulike skriftlige uttrykk.

Å kunne regne i taksidermistfaget innebærer å beregne pris, vekt, volum, mengde, vinkler, størrelser, styrkeforhold og tidsbruk. Det innebærer også analyse og konstruksjon av former, strukturer, proporsjoner og komposisjoner.

Å kunne bruke digitale verktøy i taksidermistfaget innebærer å innhente relevant informasjon og dokumentasjon, dessuten presentasjon og markedsføring.

Kompetansemål

Etter Vg3

Produksjon

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- bruke økologi- og artskunnskap og relevant informasjon som grunnlag for planlegging og produksjon av taksidermistprodukter
- utføre taksidermistarbeid i samsvar med egen arbeidsplan og gjeldende regelverk knyttet til taksidermistfaget og helse, miljø og sikkerhet
- bruke verktøy, materialer og teknikker i taksidermistfaget på forsvarlig måte
- rekonstruere og gjengi biologisk materiale ved bruk av digitale verktøy, foto, avstøpninger, skisser og måltaking
- ta biometriske mål, flå og konservere biologisk materiale for magasinerings og annen bruk
- ta avstøpninger og fargelegge kopier av gjenstander og biologisk materiale
- bygge opp, rekonstruere og tilpasse anatomisk riktige mannekenger i ulike materialer
- montere skinn på ulike mannekenger
- konservere nødvendige deler av og bygge opp økologisk riktige biotoper for presentasjon av preparater
- slutføre preparering med nødvendig modellering, retusjering og fargelegging med airbrush
- vedlikeholde og restaurere preparater
- vurdere egne produkter

Produktutvikling

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- planlegge og presentere egen arbeidsprosess ved bruk av digitale verktøy
- gjøre rede for trender i taksidermistfaget og vurdere eget arbeid i lys av dem
- gjennomføre enkle undersøkelser i markedet og vurdere behov for taksidermistprodukter og tjenester
- presentere egne produkter og tjenester for markedsføring
- gjøre rede for kultur- og håndverkshistorie, tradisjoner og særpreg i taksidermistfaget
- beregne råvarer og pris på produkter og tjenester i taksidermistfaget
- designe utstillinger på fagfeltet i samarbeid med andre faggrupper
- gjøre rede for og vurdere etiske sider ved taksidermistfaget som gjelder egen aktivitet, naturmiljø og samfunn

Vurdering

Vg3 taksidermistfaget

Bestemmelser for sluttvurdering:

Hovedområder	Ordning
Produksjon	Alle skal opp til svenneprøven, som normalt skal gjennomføres over minst fem virkedager.
Produktutvikling	Før svenneprøven må alle ha bestått eksamen på Vg3-nivå i lærefaget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt.

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.